

Çatlıycak Kadar Aşkî

İSMET ÖZEL

ADAM ŞİİR KLASİKLERİ
İsmet Özel - Çatlıycak Kadar Aşkî
©

Adam Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.
Küçükparmakkapı Sokak No: 17 Beyoğlu 80060 İstanbul

Birinci Basım : Ekim 2003

916
ISBN-975-418-790-8

Yazı: Mrs. Eaves, 10.5 punto

Kağıt: 90 gr/m² Lux Cream

Dizgi: Adam Yayınları

Grafik Tasarım: Ulaş Eryavuz

Baskı-cilt: Ohan Matbaacılık

Ayazağa Mah. Dereboyu Sokak Zağra İş Merkezi
A Blok Maslak-İstanbul Tel: 0212 276 34 20

Çatlıycak Kadar Aşkî

İSMET ÖZEL

(Boş Sayfa)

İÇİNDEKİLER

İsmet Özel (<i>Memet Fuat</i>)	9
Otoyoldaki Kavşakta Kavrulmuş Ruh Satıcısı	17
Ölüm Kere Ölüm / Ölüm Kare	20
Kısa Pantolon, Paslı Çakı, Dizde Kabuk Bağlamış Yara, Kısa Çakı, Paslı Pantolon, Gözde Yarısı Kalmış Kabuk	21
Sebeb-i Telif	22
İki Kanat	24
Demangeaison	25
Of Not Being e Jew	26
Mevsimlerin İnsanlara Yaptığı Fenalıklar	38
Evet İsyan	40
Yaşamak Umurumdadır	42
Kuşun Ölümü	44
Bakmaklar	45
Geceleyin Bir Korku	48
Davun	49
Sevgilim Hayat	51
İnce Sızı	53
Aynı Adam	55
Yıkılma Sakın	56
Yaşatan	58
Kanla Kirlenmiş Evrak	61
Karlı Bir Gece Vakti Bir Dostu Uyandırmak	62
Propaganda	64
Tahrik	66
Çözülmüş Bir Sırrın Üzüntüsü	68

Esenlik Bildirisi	69
Akdeniz'in Ufka Doğru Mora Çalan Mavisi	70
"İçimden Şu Zalim Şüpheyi Kaldır Ya Sen Gel Ya Beni Oraya Aldır"	72
Üç Firenk Havası	74
Ils Sont Eux	79
Jazz	85
Mataramda Tuzlu Su	89
Dişlerimiz Arasındaki Ceset	89
Cellâdıma Gülümserken Çektirdiğim Son Resmin Arkasındaki Satırlar	90
İLK DİZELER DİZİNİ	95

İSMET ÖZEL

Kayseri'de doğdu. Kastamonu'da Abdülhak Hamit İnkokulu'nda başladığı öğrenimini Çankırı Ortaokulu'nda sürdürüp, 1962'de, Ankara Gazi Lisesi'nde tamamladı. Bir süre Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne devam etti.

İlk şiirlerini yayımladığı 1963 yılında Türkiye İşçi Partisi'ne üye oldu. Siyasal Bilgiler Fakültesi Fikir Kulübü yönetim kurulunda önce sekreter, sonra asbaşkan olarak görev aldı. "Dönüşüm" dergisinin hazırlanması, caddelerde satılması etkinliklerine katıldı. Sonradan adı Dev-Genç'e dönüştürülen Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun kurucuları arasındaydı. Bir yandan da sendikalarda çalışıyordu. Fakülteden mezun olamadan ayrılmak zorunda kalıp askerliğini Sivas, Konya, Elazığ, Muş'ta sakıncalı onbaşı olarak yaptı.

1969'da, "Ant" dergisi için Osman S. Arolat'ın yönettiği "Devrimci Genç Şairler Savaş Açıyor" başlıklı bir oturumda Ataol Behramoğlu, Süreyya Berfe, Özkan Mert'le, kavgacı (militan) şiir adına, barışçı (pasifist) şiire karşı çıktı. Kısa bir süre sonra Ataol Behramoğlu ile birlikte "Halkın Dostları" dergisini kurdu. On sekiz sayı yayımlanan bu dergi sıkıyönetim bildirisiyle kapatıldı. 12 Mart 1971 müdahalesi sonrasında, düşüncelerini, inançlarını derinliğine gözden geçirmek gereğini duydu. Bu arada yükseköğrenimini tamamlamaya karar

verdi. 1972'de girdiği Hacettepe Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü 1977'de bitirdi.

1974'te Sezai Karakoç'un "Diriliş" dergisinde "Amentü" adlı şiirini yayımlamakla İslamcı dünya görüşüne bağlandığını açıkça belirtti. Yeni anlayışı doğrultusunda şiirler de yazıyordu, ama asıl gelişmesi düzyazıda oldu. 1970'lerin ikinci yarısından başlayarak gazete yazılarıyla, yayımladığı çok sayıda kitapla bir İslam düşünürü görüntüsüne girdi. Gazete yazarlığının yanı sıra, 1980'den sonra Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda Fransızca öğretmeni olarak yaptığı görevden 1998'de emekliye ayrıldı.

Şiir kitapları: *Geceleyin Bir Koşu*, 1966; *Evet, İsyan*, 1969; *Cinayetler Kitabı*, 1975; *Şiirler* (ilk üç kitaptaki şiirler tarih sırasıyla), 1980; *Şiir Kitabı* (*Şiir Okuma Kılavuzu; Geceleyin Bir Koşu; Cinayetler Kitabı* bir arada), 1982; *Celladıma Gülümserken*, 1984; *Erbain* (*Geceleyin Bir Koşu; Evet, İsyan; Cinayetler Kitabı; Celladıma Gülümserken* bir arada), 1987.

İkinci Yeni'nin eteklerinde serpilen şiiriyle devrimci anlayışa benzeri görülmemiş örnekler sunmuştu. İslamcı anlayışta da böyle bir hava estirecek gibi görünürken şiirden düzyazıya doğru kaydı. (*Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi*, 1999)

Bir de İsmet Özel'in adı verilebilir, en gençler arasından, ilgileri üstüne çeken, değişik yolları başarıyla deneyen bir şair olarak. (*Türk Edebiyatı*, 1965)

Bu arada, yıllardır ilgiyle izlenen İsmet Özel'in (...)

arayan şairler arasına katıldığını belirtmek isterim. (Türk Edebiyatı, 1967)

Ama sanatçı olarak da ağırlığını koyabilen, toplumsal gidişin düşünce yüküyle oluşacak özleri getirebilen bir şair, bir öykücü görünmedi gene... (Belki şiirde Ataol Behramoğlu, İsmet Özel anılabilir.) (Türk Edebiyatı, 1968)

Gençlere bakıyorsunuz: Önceki yılların umut veren iki sanatçısı, Ataol Behramoğlu ile İsmet Özel yoklar... (Türk Edebiyatı, 1969)

Evet, İsyen Türk şiirinin gelişmelerini sindirmiş, Nâzım Hikmet'ten İkinci Yeni diye anılan şairlere kadar genişleyen bir ilişkiler bütünüün ürünü özgün bir yaratıcılığa ulaşmış görünen İsmet Özel'in, sertliğine sert ama inceliklerle dolu şiirlerini bir araya topluyordu. Toplumsal şiiri deneyen gençler arasında İsmet Özel'in ayrı bir yeri var, partizanlığı şiirini yemiyor, dengesini çok iyi tutturmuş. Bence, Evet, İsyen yılın en iyi şiir kitabıydı. Oktay Rifat'ın Şiirler'inden bile "sonra" diyemem. (Türk Edebiyatı, 1970)

İsmet Özel şiir bakımından suskun bir yıl geçirdi, daha çok "Halkın Dostları"na yazılar yazdı. (Türk Edebiyatı, 1971)

İsmet Özel çok az şiir yayımladı. "Halkın Dostları" kapatıldıktan sonra başka bir dergide görünmedi. (Türk Edebiyatı, 1972)

Başlangıçta devrimci bir sanatçı İsmet Özel. Kendisi gibi atak, kavgacı, "militan" olmayan şairlerin üstüne

acımasızca çizgiyi çekiyor. Sonra, bir gün, değişiyor düşünceleri. Toplumsalcılığı, militanlığı bir yana itip Müslümanlığı seçiyor.

Gerçi bu değişmeden önce, 12 Mart gibi bir baskı dönemi yaşanmış, ama İsmet Özel'e yönelik bir yıldırma olayı yok. Düşüncelerini değiştirdiği günlerde ise baskı dönemi aşılmış durumda. Devrimci düşünce umutla bağlandığı bir şairini yitiriyor, tutucu düşünce yetenekli bir şair kazanıyor.

Ama hiçbir yasaya dayanmayan baskıların harcadığı bir sanatçı denemez İsmet Özel'e. Düşüncelerini değiştirmiş, kendi seçimiyle, başka bir dünya görüşüne bağlanmıştır, o kadar. ("Politika", 28 Nisan 1976, ES)

"Züppe" sözcüğünü kötü anlamda kullanınca, İsmet Özel'in sözleri geliyor aklıma.

İngilizcede iki sözcük var Türkçeleri "züppe" olarak verilen.

Biri :

Dandy, Giyimine çok özen gösteren, züppe. (Argoda: Kendi türünde eksiksiz olan.)

Öbürü :

Snob, 1. Kendisinden üstün gördüklerine özenen, onlar gibi görünmeye çalışan, onlarla birlikte olmanın yollarını arayan, gösterişçi. 2. Kendisinden aşağı gördüklerini yanına yaklaştırmak istemeyen, herkesi küçük gören, züppe.

İsmet Özel, züppeliği "dandy"lik olarak değerlendirince, sanat dünyamızı dolduran züppelerden, "işine

özenme, türünde eksiksiz olanı arama" gibi gerçekten üstün nitelikler bekliyor.

Oysa bizim züppelerimiz, çeşitli düzeylerde, tam anlamıyla, birer "snob". Kendilerini üstün görebilmek için çabalıyor, çevrelerindeki küçümseyebilecekleri bir yere ulaşmak için her şeyden yararlanıyorlar. Keşke "dandy" olabilseler... ("Somut", 22 Nisan 1983)

İsmet Özel'in devrimci şiirlerine de, İslamcı şiirlerine de, aklı başında hiç kimse dudak bükemiyor. Demek ki politik eğilimlerin etki gücü başarının bütününe eşit değil. ("Gösteri", Haziran 1983)

İsmet Özel kendine özgü şiirleştirme yöntemleriyle devrimciliği yücelten şeyler yazdıktan sonra, 1970'lerin başında, İslam dininden kaynaklanan bir gizemciliğe kaydı. (*Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi*, 1985)

Çağdaş Türk şiirinde Necip Fazıl'la başlayan İslamcı akım İkinci Yeni içinde Sezai Karakoç, Cahit Zarifoğlu, İsmet Özel gibi şairlerle sürmüştür. ("Milliyet", 11 Mayıs 1985)

Ben kültür konuları üzerinde yazıyorum. "Yaprak" dönemindeki şiirinden *Kolları Bağlı Odysseus* sonrasına geçtiği, şiir anlayışını değiştirdiği için döneklighinden söz edilebilen Melih Cevdet Anday'ı; militan bir devrimci şairken, ilerici çevrelerde el üstünde tutulurken, çocukluğundan, aile çevresinden gelen dinsel inançlarını bastırıp konumunu koruma içtensizliğine sapmayan İsmet Özel'i düşünüyorum.

Bu örneklerden yola çıksa İlhan Selçuk da benim

gibi konuşurdu. Ama yazımı okurken onun kafasında bambaşka örnekler canlanmış. Ayrıca kültür alanında, Melih Cevdet Anday ya da İsmet Özel gibi sanatçıları “dönek” diye aşağılamaya kalkacak kadar düzeysiz çıkışlar yapılabileceği de aklına gelmemiştir: Yazımdaki göndermeleri görememiş olması çok doğal. (“Adam Sanat”, Şubat 1987)

İsmet Özel şöyle diyor :

“Benim sosyalist olmamla Müslüman olmam aynı süreç içindedir. Ben hangi sebeplerden sosyalist olduy-sam aynı sebeplerle Müslüman oldum.”

Niçin toplumsalcı olunur? Birtakım insanlık değerlerinin çiçeklenmesine katkıda bulunmak için... En başta da yeryüzünden savaşların kalkması, tutsaklığın, sömürünün son bulması, bütün insanların özgürlüğe kavuşması, dostluğun, kardeşliğin, sevginin üste çıkması için...

İsmet Özel de, her dürüst, duyarlı insan gibi, herhalde böyle olumlu kaygılarla toplumsalcı olmuştur... Sonra da aynı kaygılarla Müslüman olmuş...

Görüldüğü gibi, bu örnekte, (...) “ülkü” değişiyor, önce toplumsalcılıkken, sonra Müslümanlık oluyor. Ama ulaşılmak istenen evrensel insanlık değerleri değişmiyor. Öyleyse asıl “ülkü” toplumsalcılık ya da Müslümanlık değil, onların getireceğine inanılan evrensel insanlık değerleri...

Ortaklamacılığa inanmadığınız halde Nâzım Hikmet’in şiirlerini seviyorsanız, ya da İsmet Özel’i, top-

lumsalcı olduğu günlerdeki gibi, bugün de severek okuyorsanız, bunun nedeni *yalnızca* onların çok usta şairler olmaları, biçimsel başarılarıyla sizi kavramaları değildir, belki *daha çok*, beğendiğiniz o şiirlere sinmiş olan evrensel insanlık değerleridir, o büyük ülküdür... (...)

Sonunda şu söze ulaştık :

Yeryüzünden ortaklamacılık ya da Müslümanlık ülküleri silinse de, Nâzım Hikmet'in ya da İsmet Özel'in şiirleri gene beğenilerek, sevilerek okunacaktır. Tıpkı Homeros'u, Cervantes'i, Shakespeare'i, bugün, ülkülerinin çok uzağında, beğenerek, severek okuduğumuz gibi... ("Adam Sanat", Eylül 1990)

A.B.D. ile Avrupa'da yaygınlaşan 1968 öğrenci hareketleri Türkiye'ye de üniversitelerdeki boykotlar, işgallerle yansdı.

Bu dönemde ünlenen şairlerden Ataol Behramoğlu ile Özkan Mert devrimci tavırlarını sonraki yıllarda da sürdürdüler; çok yetenekli bir şair olarak toplumsalcı çevrelerce övgülere boğulan İsmet Özel ise, 1970'lerde dünya görüşünü değiştirip İslamcı şairlere katıldı. (...)

Güçlenerek süren bir anlayış da yenilikçi İslam şiiriydi. Yeni şiirin biçimsel gelişmelerini benimseyen bu şiirin kaynağında, 1950'lerin ünlü bir şairi, Sezai Karakoç yer almıştı. 1970'lerde İsmet Özel'in toplum-salcı dünya görüşünden uzaklaşıp İslamcı anlayışa yönelmesiyle bu akım ayrı bir önem kazandı. (Mart 1993, *Biçemden Biçeme*)

İkinci Yeni'nin eteklerinde serpilen şiiriyle devrimci anlayışa benzeri görülmemiş örnekler sunmuştu. İslamcı anlayışta da böyle bir hava estirecek gibi görünürken şiirden düzyazıya doğru kayd1. (*Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi*, 1999)

*Memet Fuat (Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi
ve Aydınlar Sözlüğü'nden derlenmiştir)*

OTOYOLDAKİ KAVŞAKTA KAVRULMUŞ RUH SATICISI

Altmış sene yaşadım bir tek anım bile yok
Anılmaşı korkulu yerlerde dir meşhedim
Faka bastım kaydı don çakar almaz çark amok
Oldum cennet aşısı binbir günah işledim

Anım yok. Bırakaçak mirasım Hak getire
Rızkımla takometre sırf bu yüzden akraba
Müstantik olam dedim çalkap giyem setire
Uydurarak başımı örülmüş her çoraba

Örselerdi bir çorap kör nefsimi kabartan
Nesi körlük hangisi kadınların kaprisi
Yasa dışı bir zifaf bengi sulardan artan
Lâf çakmışlar çivisiz matematik köprüsü

17

Hiç Mao'nun, Lenin'in günahını almayın
Vitrinin çocukları Marquis de Sade yuttular
Ten sırrına ermeden başka telden çalmayın
Pezevenklik etmeyen İblisi de üttüler

Muamma mı göründü sana dünya işleri
Kanunların ruhunu okumak zor mu geldi
Haydi nem kap buluttan ve başlat yağışları
Ne yaptı Conte Cavour sen de yap Garibaldi

Satıver anasını anâsır mı olucan
Gel bu ruhtan satın al bedavacılık etme
Yut bu ruhu dökülsün barsağından solucan
Ne kalsın trahomun ne tutsun seni sıtma

Modası bu dertlerin çoktan geçti diyorsan
Riskliyse ruhu yutmak tezgâhtan gölgeni çek
Şehre git şehirden al çünkü şehirli insan
Tınlatır boş fıçının egzoz ritmiyle köçek

Üşüş ey kavruk ruha benim transit yolcum
Diren ey kimliğinle polis saldırısına
İşçim köylüm esnafım dar gelirli memurum
Ben ruh kavurduğumca para yakıp ısına

18

Şunu bil ki ruh satan başka eller sahtekâr
Hepsini déclassé say ipten kazıktan kopmuş
Asrî çağda onları lükse boğmakla Hünkâr
Zindan ettiği Muğla sürgüne saldığı Muş

Püf noktası neden ruh kavrulmadan satılmaz
Çünkü çiğ ruh bulantı sebebi sevdalarda
Çiğ ruh bakteri dolar alaşıma katılmaz
Öpüşürken sigildir elinle sev dalar da

Durayım ruh satmaya bütün yelkenler forsa
Müşteriye havasını almadan bakmayayım
Façama kıymam diyen görsün ne hali varsa
Hoş koku duymadıkça temenna çakmayayım

Nerelerden kalkmışım yokum konulan yerde
Ansızın anısızım aşklarım vesikasız
Uygunsuz yakalanıp örtündüğüm bu perde
Ne kadar kandırıcı bir o kadar yakasız

Vara iksir vara tin vara tılsım vara kut
Ha gayret kanat takıp uçmama ramak kaldı
Ateş yakın su uzak ara yerdeki barut
Alay komutanıydı müdür bey ve bakkaldı

19

Ben benim benle doğdu ruh satanlar ruhsatı
Bildirildi benimle kıvam cehr uşşağına
Anım yok. Ha şimdi bilsin ruh ruhun kaç katı
Boşuna mı dikildik otoyol kavşağına.

ÖLÜM KERE ÖLÜM / ÖLÜM KARE

İşâ Golgota'ya çıkarken tökezlemeden önce
Önü sıra sendeleyip ayağı burkulan bendim
Yâr idim dulda saydı beni açmak isteyen gonca
Dert oldum Hıra'ya beni teskine geldi Efendim

İlk ben üşüdüm sonradır Tur-i Sina'daki saġnak
Daġa çıktım, kurdu geberттіm beni korkuttu keme
Çalmadığım kapı kalmadı can evimden taşarak
Duyan olmadı âvâzım ki desin Hallaç kekeme

İlenen oylumsuz kalır kargışın imza yeri boş
Aşka düşmek eceliyse bedeni coşturur anız
Ruh körelten çare bulmaz ilaç olmaz telâşlı döş
Pis mürekkeple çürük dil tokuşturanlardansanız

Kul beni bilmeyişin vakti ecelden kim sıyıra
Bir benim sayıklayan Âdem'i imlâ eden adı
Bu yüzden bana değmeden dünyadan bir üvendire
Gittim çekip başımı gittim hakikat duraksadı.

KISA PANTOLON, PASLI ÇAKI,
DİZDE KABUK BAĞLAMIS YARA
KISA ÇAKI, PASLI PANTOLON,
GÖZDE YARASI KALMIŞ KABUK

Nazlan
Sitem et
Kırıl bana
Beni geç vakit
Tek başıma suya yolla
Bağçede yüzünü öteye çevir
Güle hayret ediyormuş gibi yap
Gülümseyerek konuş da başkalarıyla
Somurt, avluda sadece ikimiz kalınca
Kızıp en evcen adımlarınla üst kata çık
En sevdiğim çiçeğin saksısı kaysın elinden
Derinleşsin ben içerdikçe ruhumdaki sakarlık

21

Yamru bastım iş değildi hâke çakılmak bayırdan
Dağ sıradağdı hangi haşın belden yol veresi
Gece hep süzüldü yukardan lâkayt Kehkeşân
Altımda hep beni yutmaya çağıladı nehir
Yetişir hecelemeden sök beni bir kere
En zoruma gideni yap hengâme getir
Çel beni tökezlet tuttur çitlere
Ahla istida edecek ahvâl değil
Kim bana kıymazsan bilebilir
Dünya dedikleri samut küp
Acılar tınladıkça bende
Hep seni seslendirir.

SEBEB-İ TELİF

Başkalarının aşkıyla başlıyor hayatımız
yaprakla yağmurun aşkı meselâ
kim olsa serpiyen coşturuyor bizi
imreniyoruz başkalarının mahvına.
Yağmur mahvoluyor çarparak
kendini parçalıyor maşukunun açılan kıvrımında
yaprak dirimle irkiliyor nazlı ve mağrur
silkiniyor vuran her damlayla.

22 Başkalarının aşkıyla başlıyor hayatımız
bakıp başkasının başkayla kurduğu bağlantıya
aşka dair diyoruz ilk anı bu olmalı
ilkönce damarlarımızda duyuyoruz çağiltısını
uzak iklimlerin
kokusu gitmediğimiz şehirlerin önceden
bir baş dönmesiyle kabarıyor hafızamızda
sonra ayrılıklar düşünce dalıyoruz:
Bize ait olan ne kadar uzakta!

Başkalarının aşkıyla başlıyor hayatımız
başkalarının düşünceleriyle değil.
"Üstümde yıldızlı gök" demişti Königsberg'li
"içerimde ahlâk yasası".
Yasa mı? Kimin için? Neyi berkitir yasa?
İster gözünü oğuştur, istersen tetiği çek
idam mangasındasın içinde yasa varsa.
Girmem, girmedim mangalara

Yer etmedi adalet duygusu
içimde benim
çünkü ben
ömrümce adle boyun eğdim.
Yıldızlı gökten bana soracak olursanız
kösnüdüm ona karşı
onu hep altımda istedim.

Başkalarının aşkıyla başlıyor hayatımız
ve devam ediyor başkalarının hınçlarıyla
düşmanı gösteriyorlar, ona saldırıyoruz
siz gidin artık
düşman dağıldı dedikleri bir anda
anlaşıyor
baştan beri bütün yenik düşenlerle
aynı kışlaktaymışız
incecik yas dumanı herkese ulaşıyor
sevinç günlerine hürya doluştüğümüzda
tek başınayız.

23

Diyorum hepimizin bir gizli adı olsa gerek
Belki çocuk ve ihtiyar, belki kadın ve erkek
Hepimiz, herbirimiz gizli bir istemle adaşız
yoksa şimdiye kadar hesapların tutması lâzımdı
hayatımıza kendi adımızla başlardık
bilmediğimiz bu isim, hesaptaki bu açık
belki dilimi çözer, aşkımı başlatırım
aşk yazılmamış olsa bile adımın üzerine
adımı aşkın üstüne kendim yazarım.

İKİ KANAT

Bizim ahşap evimizin kapısı Kastamonu'da
iki kanatlıydı. Biri
hep kapalı dururdu kanatların
ardında demir dayak.

Gece olur
karanlığın haşyetinden kapanırdı tek kanat.
Boyasızdı tahta kapı
bu yanıyla güvenirdim ona.

Yıl elli üç. Üçteyim. Dövüşmek üzereyken bir yaşıtımla
Malenkof! diye bağırmışım öfkeden patlayarak
zavallı arkadaşım

hiçbir şey anlaşılmayan bu telâffuz karşısında
şaşıırıp kaçtı bağıra ağlaya.

Sonra kızlar geldi
bir kanadı açılmayan
boyasız kapının önündeki betonda
rond yaptılar ve raspa oynadılar:
Raspa raspa ras
Kore'ye mektup yas.

DEMANGEAISON

Hayatsız kalmıştım. Birden Dürrin
Chopin'in yedi numaralı valsiyle
balkonda belirdi
cildi çürüyen İstanbul'un üstünden korkulu göz
sonbahar üssüne çöktü. Süsünden öldü şehir
hüznünden oldu. Bir de o gün Şevki bey
biraz çekil kardeşim demesin mi Chopin'e
ravii meçhul
ama inanmak serbest
ben kimseye yetim olduğumu
söylemedim üstelik
vesayet altında falan değilim. Sadece
hayatsız kalmıştım. Büyüyünce geçti.

OF NOT BEING A JEW

İniyorum kulelerinden katil
iniyorum maktul minarelerden
taraçadan, bahçeden
ilk tanıyı bulanların indikleri her yerden
ilk tanıyı bulandıran bir vaşakla birlikte
değdikçe ayaklarım merdiven alçalıyor
açılıyor leşlerin, atmıkların cesurane
canlıların korka korka uzandıkları zemin
ağzımda kef
iki gözlerimde mil
iniyorum kulelerinden
katil.

26

Körüm, o halde karanlık niye benden kaçıyor?
Sağırım, nasıl oluyor da uğultum uzaktan
beni çağırmaktadır?
Göklerin çökeltisinden başkaca soy
toprağın tortusundan gayrı hısım bilmeksizin
iniyorum kirli eteklerine
beni emziren kaltak şehrin
iniyorum ama indirilmedim
iniyorum çalıntı tahtımı terkederek
arada bir çehremi dalgalandıran karaltı
vurulmuş arkadaşlarımdan yansıyor olsa gerek
iniyorum onlardan artakalan yükü indirmek için

indiğim yerde beni bir bekleyen yok
indiğim yerde biçilmiş ot gibiyim
puslu, çapraşık, koklanmamış
ihmakâr gözle okunmuş bir kitap
bîtab bir gözle okunmayı tercih ederdim
yoğrulmuş olan benle bir daha yoğrulsaydı
benimle açsaydı ağırdan
tükeniş faslını mızrap.

Yağmurun yoldaşı denebilir mi bana?
Ne dökölüş inişimde, ne çakış..

Yalnızca o çetrefil
aralama zahmetine katlanarak
iniyorum kızları utandıran iççeğişle
erkekleri boğan kasvetle iniyorum.
Öfkemdi başlattı yolu
ısrara gerek var deyip durdu şehvetim
istemedi doğurmak böyle bir uğraşı tabiat
tarih onu tanımazlıktan geldi
bir dövüş olsaydı sonunda belki gevşerdi hırsım
belki saçlar taranırdı bir sevişmeden sonra
ama ben hıncahınç bekçisi kalacağım burçlarımın
sonunda yükü bıraktığıma yanacağım.

İniyor ve iniyorum
nereye bir kucak dolusu
sonluluk sorgusu getiriyorsam
oraya bir kucak da getiriyorum

bir kucak sadece genç ve diri değil
bir kucak sadece yaşlı ve yorgun değil
bir kucak sadece erkek ve vakur değil
bir kucak sadece kıvrak ve dişi değil
bir kucak sadece kavruk ve intikamcı değil
bir kucak sadece gürbüz ve atak değil
bir kucak sadece üzgün ve dindar değil
bir kucak sadece temiz ve sevecen değil
bir kucak sadece pis ve sırnaşık değil
bir kucak sadece cömert ve sıcak değil
bir kucak sadece sancılı ve keskin değil
bir kucak sadece umursamaz ve bezgin değil
bir kucak sadece öksüz ve çolak değil

28

bir kucak
sadece bir kucak
açılınca açıkları kapatan
acıınca doyuran
ve doyururunca
nasıl da perişan, ne kadar da ölçülü
darası alınmaz yüküm bu benim
kayda geçirilemez, narhı konulmaz
resmen ve alenen ifade usulü yok
gözümün ferî saydım onu, gücüm bundadır
dizimin dermanıdır o
buradan gelir cesaretim
bende bu kucak olduktan sonra
iyi veya kötü ne yapılabilir
kendi hayatı aleyhine

binlerce defa dolap
çevirmiş olan bana?
Bakın, bulduğum her gerçeği delik deşik ediyor
kayboluş kapımı sürgüleyen bir vaşak
her sevincimi viran eden bu hayvan
yalanlar içinde boğulmamı önlüyor
ondan kurtulacak olursam biliyorum
beni yaşamakla coşturan
bir kaynak keşfederim
ondan kurtulduğum an
bütün boyutlarımı
kaybederim.

Önceleri, acemiyken
bu vaşak yokken daha yanıbaşımda
okul müdürü
veresiye satan bakkal
kapıcı ve akrabaları
dört ayrı ölümle ölmeyi öğren
demişlerdi bana
dört bucakmış
anlattıklarına bakılırsa dünya
omzun güneş kokuyor demişti
kısa eteklikli kız
o da omzuma bir şey konduracak mutlaka.

İşte o zaman bildimdi
anladımdı o sıra

ne bir atlas kalır bende, ne ibrişim
bu çuha, bu sicim elden çıkarsa
acemiymdim gitmem dedim sizin provalarınıza
bön ve berbat buluyorum yaldızlı yaz gecelerinizi
berbattır balkonda o güneşli sabahlar
biraz açılmak için açıldığınız kırların
aniden karşılaştığınız ırmakların
ürpertisi ahmakça
böndür beni belimden bölmeye kalkan enlem
benden iki bakışık parça
çıkarmaya çabalayan boylam da berbat
ipekli libas giymem, altın takınmam
atımın eğerinde kaplan derisi yoktur
çehreme iyi baksalardı yırtılırdı
uykularının zarı
uykuluydular sinerken bedenime kıraç dağlar
bitek vadilerle beraber ben tenimi yumarken
uykularına tutundular..
Çocuklar acıları paylaşmaz demiştim omuz silkerek
acılardır paylaşan çocukları
gün geldi paylaşıldı acılar
çocuklar paylaşıldı
bana bırakılan neyse ona burun kıvırdım
gittim bir kuyudan su çektim
halka boynumdan geçti
geçti boynuma kemend
d harfine bak dedim
nasıl da soylu duruyor sonunda kelimenin

harfe bak, harfe dokun, harfin içinde eri
harf ol harfle birlikte kıyam et
harf ol harfler ummanına bat
çünkü gördüm ne varsa sonunda kelimenin
çünkü böndür altında kaldığım töhmet
uğradığım kinayeler bön ve berbat.

Evet, ilmektir boynumdaki ama ben
Kimsenin kölesi değilim
tarantula yazdılar diye göğsümdeki yaftaya
tarantulaymış benim adım diyecek değilim
tam düşecekken tutduğum tuğlayı
kendime rabb bellemiyeceğim
razı değilim beni tanımayan tarihe
beni sinesine sarmayan
tabiattan rıza dilenmeyeceğim.
Gittim su çektim en derin kuyudan
en hileli desteden
kendi kartımı çektim
yaktım belgeleri
bütün tanıkları yoketmek için
ricacıları öldürdüm
onlar bu dumanlı dünyanın
beni nasıl özlediğini görmüş olabilirdi
gerçekten özlemişti beni dünya öze çekmişti
özüm gelinceye kadar bana temas etmişti
bu dokunuş parlatınca beni
benden biraz dünya

isteyen ricacıları
öldürdüm ve
kıtal bitti.

Yazık.

Yazık ki yazgımın boyası koyu.

İnilecek kadar indim. Hayfa.

Yine bir geçitteyim, yeniden bir liman şehri bura

eskilerin tayfası yine hep buradalar

hep bilinen tecimenler, tanıdık yosmalar

havada hayza benzeyen aynı koku

binalara yaklaşırken eskisi gibi

sıklet artıyor

hâlâ ayırdedilemiyor dişli gıcırıtları

çocuk çılgınlıklarından

tanıyorum bunlar

bulutlara bakmak için penceresi evlerin

bu da deniz

hırs püsküren, toynak durduran deniz

rezeleri yerlerinden oynatan

vâdeden, vâdeden, vâdeden tesellîcimiz.

Bir yanımda kıyısı kışkırtıcı

ufku muallâk deniz, bir yanımda

kamu açıklamaları, genelgeler, tahvilât

kimin yüzünü çevirdiysem

hüznü de sevinci kadar ıskarta..

Niye indim buraya ben?

Boşuna mıydı yol boyunca benliğime
musallat olan belâ?
Bir çevrim tamamlandı mı şimdi?
Yine mi döndüm başa?
Olmaz diyor yanımdan ayrılmayan vaşak
kimse başa dönmemiştir, dönemez
hele sen geçtiğin o ormanlar
rüyalarındaki canavarlardan sonra
çok uzaksın o ilk
fırlatıldığın zamana.
Aldanma bunlar tayfa değil
burada doğdu hepsi
denize hiç açılmadılar
denizi sen kadar bile
taniyan yoktur aralarında
her biri uzak bir beldeden geldi
sanılsın istiyor yosmalar
böylece saygın fahişeler
arasına katışacaklar
müptezel birer facire olsalar da.
Tecimenler, onlar da sahici değil
onlar da olmayan tayfaların
gemilerinden çıkan malları
sattıklarına inandırmak istiyor
şehrin acemi insanlarını.

Sen ve yağmur.
Başa dönemezsiniz.

Öyle bir yol yürüdünüz ki ancak
dönüş yolunu yokederek gelebilirdiniz
inişiniz bir iniş olurdu başa dönmemecesine.
Yağmur yalnız yağarken yağmurdur
sen yalnız senken sensin
burada kalamazsın ve başa dönemezsin
gitmek zorundasın
kovalanan bir Yahudi gibi
ama Yahudiler gibi kendinle kalamıyorsun
herşey çok yetersiz senin için
herşey sana çok fazla
ayıklarsan ayık durabiliyorsun
aranı açıyorsun kendinle
eşyayı araladıkça
uyanmanın bedeli serapları fedadır
uykuyu tadayım dersen
kâbusa dalmak pahasına.

Tarihe dersini vermen gerek
yoldan ayrılamazsın
yediremezsin sokulmayı kendine
tabiatın apışaralarına
ne yıkılmış bir tapınağın suskunluğu
durdurabiliyor seni
ne gürültülü bir havra.
Yükün ağır.
He's so heavy
just because he's your brother.

Kardeşlerin pogrom sana.
Dostlarının eşiğine varınca başlıyor
senin diasporan.
Herkesin bahanesi var senin yok
günahlı bir gölgenin serinliğinde
biraz bekleyebilirsin, daha sonra
burada kalamazsın, başa dönemezsin
ama dön
Eve dön! şarkıya dön! Kalbine dön!
şarkıya dön! Kalbine dön! Eve dön!
Kalbine dön! Eve dön! şarkıya dön!

Eve dönmek
kendime sarkıntılık etmekten başka nedir?
Orada, arada bir beni yoklar
intihara ayırdığım zamanlar
bunlar temiz, kül bırakan zamanlardır
düzgün sabuklamalardan bana kalan..
Evde
anlaşılmaz bir tını
bilmem nereden gelir
uykumdan? kanımdaki çakıldan? unutkanlığımdan?
bilemem Yahudi değilim
gizli bir yerde genizam yok
bilemem insan nerenin yerlisidir
ömrüm burada
bütün Yahudiler gibi
raflara doğru, çekmecelere

sahanlıklara doğru geçti
yabancı ellerde çitilenmekten korunmak için
bir sıvaydım kendime kendi ellerimle
tıpkı Yahudiler gibi
buraların yerlisi ben değilim.

Şarkıya dönersem ense köküm seyrelecek
ağdası çözülecek bana aşktan bulaşan kozlarımın
şehrin insanları yumruklarımda beyaz bulut
yolun çamurunda revnâk-ı bahar bulacaklar
ben şarkıya dönünce
boğazlarındaki boğum insanların epriyecek
ve onun yerine hergünkü işleri yaparken
kepenkleri kaldırırken, silerken tezgâhı
kalbe gizlice batan kıymık geçecek
şarkıya dönersem, yanık bir şarkıya
holokost neymiş meğer
herkes bilecek.

Kalbime döneceğim, ama hangi yolla?
Yedeğimdeki okunaksız
şarapla lekelenmiş, solgun harita
uyduruk bir şey mi bilmiyorum
yoksa sahiden definenin yeri
gösteriliyor mu orada?
Ama boşver.. Nasıl bir ilgi olabilir
kalbe dönmekle define bulmak arasında?
Lâkin ben inerken her dönemeçte

bir parçasını ele geçirdiğim
her molada, her zorlanışında nefesimin
her ayak sürçmesinde çiziktirdiğim haritamın
bütün paftalarında sabit mürekkeple işaretlenmiştir
nerelerde kıraçlaşır
rahminde levendane öcün tohumları yatan gece
güneşin şifa diye bilinen ışıkları
nerelerde kıyıcı bir zehre çevrilir..
Haritamda caddeyi ürpertiye açacak
birkaç kaçıkta başka nirengi noktası yok.
Açıkça gösteriyor haritam farkı nedir
bir cenaze kalkarken yağan yağmurun
bir hükümet darbesinden sonra yağan yağmurdan.
Yağmalar belli ki kim bulsa defineyi, umurumda mı
ben kalbime döneceğim fokurdayıp pörtlemek için
hep fokurdak ve pörtlek kalacağım kalp içinde
canı sıkkın kızların yüzlerinden
düşünden âhı kalmış delikanlıların
dünyaya ha bire pörtleyeceğim
evlerin olanca tınısı dindiği zaman
kısıldığı zaman bütün şarkıların kanatları
fokurtum dokunacak herkese yedi ırkın kavşağından
Yahudi değilsem bile
bende Yahudalık da mı yok –
Kimi öptüm de kurtuldu çarmiha çakılmaktan?

MEVSİMLERİN İNSANA YAPTIĞI FENALIKLAR

Mevsimlerin bizim âşıklarımız olduklarını bilmezdim
Bizi duysunlar için doluyorlarmış meğer etrafımıza
Koynumuzdan her geçişinde kendine yol edermiş bir
mevsim

Ve gelirmiş sargımız kalkıverince uyarak çağrımıza

Ruhu saran zevklerden sözaçtı da nice yıldır nice insan
Kimseler anlatmadı sargıların kaldırıldığı zamanı
Söylenmedi çıplak kaldı mı ruh neydi hemen rengi
koyultan

Neydi öperken akıtır öpülürken pıhtı kılardı kanı

38

Özlenen bir pişmanlık diyerek tarif ederler aşkı
sorarsak

Ve her sevilen nobran biraz her mevsim severken birer
zorba

Çözülür tirşeleşir çatık ten sonra tekrar toparlanıcak
Farkederiz üstümüzde bir çentik hangi mevsimden
acaba

Bir yemini hatırlatsın diyerdir belki de yazdansa bu iz
Uzayan gün bıktırıcı setreylemeyen karanlık müzevir
İnsan olmaktan kalan elemin zamkı gibi belli belirsiz
Depreşen o ilk yeminden başka yazın herşey alelâdedir

Herşey bir soruyu katederkenki hayatımız kadar ürkek
Taze şarap herbirimiz son korkusuna garkolmaya teşne
Köhneleşmekten kaçarken güç ararız kahverengi ve
erkek

Böyle kalır bir güz lekesi yükü artan göklerden kinaye

Yani hata önceye ait önce öbür yüz öpülecekti
Öbür gölden içecektik kaplamasaydı çabuk sineyi kış
Üşüdük terkedilmekten utandık ruh kendini içe çekti
Aldırdık aldanmak için çentik dedik oysa sadece yanlış

Koyverin matemi tasvire çengiyle köçek çullanadursun
Her yanlış yeşeren dal fışkıran otla kapatsak da n'olur
Ağlayış buldu eşin neydi adı ko bahar coşkusu olsun
Yüze vurmaz artık elem yapışır âdeme göğsünde solur

39

KİTÂBE

Bende mevsim denilen üftâdelerin yardığı yer apaçık
Esebilsin sevgililer diyerek cân içre dünden hazırım
Korkarım kalmazsa sevişmekten bir yangılı yer ya da
sıyrık

Ömrüm fenalıklara kayıp ağulanmazsa ben ne yaparım

EVET, İSYAN

Demirden sağnaklar altında uyur sevdiğim
göğsünde hazin ayak izleri eski Şubatların
onu yaralar kıpırdatıyor
ve o sertelmektedir yaralardan
kasıklarına boşalmaktadır nal sesleri.
Keserle yontulmuş bir ağzı var sabahın
varınca bayrakları, marşları duyuyorum
başım çılgınca sarsılan dallarla uğraşıyor
durup dineliyorum bütün taframla
bütün taframla, bütün yumruklarım, bütün
hantal yüreklerin olduğu orda.

40

Kesik kolları var aşkın
döl ve inat barındıran.
Hırpanî bir okşayışla akşam
yanaşınca çocuklara
ben karakavruk yüzümün arkasında
kırbaçlayarak büyüttüğüm ağrıyı bırakıyorum
bana ne çerçilerden, çerilerden, kullardan
halksa kal'am onu kal'a kılan benim
boşanır damarlarıma yılların kahraman gürültüsü
çünkü kavganın göbeğidir benim yerim.

Ay vurunca çatlatır göğsümdeki mahşeri
çünkü kavganın göbeğidir benim yerim

canlarım, kollarında Parti pazubentleri
dik başlar, erkek haykırışlarla
göndere, en yukarlara çekiyorlar
en yukarlara çatlıycak kadar aşkî yüreklerini.
Yıllardır çocuk başları akıyor yamacımızdan
yıllardır balçıklı bir hayvan çeperlerimizde
kentlimiz cebinde cinayet fotoğraflarıyla sofraya oturuyor
köylü – biraz sessizlik – ne tuhaf bir kelime?
Asfalt yakıyor genzimi
asfalt adamlarını topluyor aramızdan
yıkılıp omuzdaşlarımın seslerine
yıkılıp bir boran içinde toplayarak çiçeklerimi.

Ben merd-i meydan
Yani toprağın ve kanın güzü
güllerin bin yıllık mezarı bendedir
yukardan bakarım efendilerin pusatlarına
insanların bütün sabahlarını merak ederim
gök hırpalanmaktadır merakımdan
ıtır kokan benim yumruklarımdır
benim kavgamdır o, aşk diye tanınan.

Alanlara çok bilenmiş yüreğim alanlara
vurulsun kösleri şu gâvur sevdamızın
vursun isyanın bacısı olan kanım karanlığa
Zülküf de vursun.
Yüzüne ay kırıkları çarpıp uyansın sevdiğim.

YAŞAMAK UMRUMDADIR

Sabah şairin üstüne saldırıyor
yaşamaktan bir güneşle kaplanıyor onun kalbi
onun kalbi topraktan sıyrılıyor
aşk dahi sıyrılıyor topraktan
gözlerini tanıyorsunuz: çaylak sürüleri
beyni: aç kuşlardan bir ambar.
Bir kıyısına ilişmiyor dünyanın
Allah'ın ve devletin dibinde insanlar
onu barutla karıştırıyor
ve zerdali çiçekleriyle.
Ahali kapısını taşıyor onun
onun için develer kesiyor halk
aşka ve kavgaya aydınlık getiren kalbi
topraktan sıyrılıyor.

Ben
topraktan sıyrılıyorum
buğular
ve aşiret rüzgârları kanımda.
Arklardan gece vakti sular
kaç zaman ayaklarıma
yaslı bir selâm gibi dokundu
kopartılmış yapraklarımdan ibaretti hüzün
dedim rahmet yağar ben yürürken
gece benim ardımda

taşıdım kara gençliğimi dağların damarından
hep döşümde yaratkan, patlayıcı bir kimya
beynimde hep mânâlı bir uçurum.
Benim hayranlığımdan inlerdi şehir
ben atlara ve uzaklara hayrandım
kendi ehramlarını bile tanımayan kadınlar
ansızın patlak verirdi baharda.
Dudaklarımda çürükler vardı
dağ çiçeklerinden ötürü.
Irmaklara salardım kendimi
ruhumda kaynar adımlarla gezinen dünya
bana hain sevgilimdi.

Yaşamak debelenir içimde kıvrak ve küheylân
beni artık ne sıkıntı ne rahatlık haylamaz
çünkü ben ayaklanmanın domurmuş haliyim
yürüsem rahmet boşanacak
ve sana bir karşılık vereceğim.

Sana bir karşılık vereceğim
toprağı deşen boğuk sesimle
sana bir karşılık vereceğim
amansız kum fırtınası altında
sana bir karşılık vereceğim
birbiri üstüne yığılırken günler
ey taştan suların imkânı
ey taştan suların bekâreti sana
bir karşılık vereceğim.

KUŞUN ÖLÜMÜ

Kuş damdan düşünce
sarışın bir yürüyüşüdür artık ölümün
bir yağmurdur açılan kuraklığa
bir yağmurdur kulübesi nisandan
ve onun ayaklarına dolanan o gökyüzü
kansız yüzleridir diri kuşların
kuş düşünce damdan

kuş düşünce damdan
kızlar saçlarıyla ölümü düşünürler
uzun bacaklı tanrılar koşuşur sokaklarda
kuş öldü herkes mi arıyor
gençlik mi yürüyor herkese ve mi arıyor
onun gözlerini satılan çarşılarında
kuş öldü kanadının altındaki o yara
yağmurun karanlığını getiriyor geceye
yağmurun ırmaklarını getiriyor geceye
kuş öldü
küçücük bir yorgunluktan ölmeden önce

öldü, kim ısıtır artık onun ellerini
suların aynasında üşüyen ellerini
suların saygısıyla üşüyen ellerini.

BAKMAKLAR

Donyağından yapılmış sabunların
ürkütüp sindirdiği gözlerim vardı – ağır –
ağır yani çoraplı ve sürgün doğmanın
taşınmaz kıldığı.

Ben şenlikçisiydim pıhtı kanın
keten helvacılardan, bileycilerden
ruga çizme giyilen çağlardan geçerdim
barutun ve susamanın güzelliğiyle
tek yatmanın akmayan yüzüyle geçerdim.
Oraya, göğsüme iliklediğim hayvanı ayartmadan
direnmenin mayasını ellemeye.

Gün dönerdi, benzi solardı kahkahamın
kapardım kapımı gevşeyen bir yanımla
ve her gece yatağımda bir engerek bulmanın
süregen iğrentisiyle dolardım, sesim
öylece – Kusmuk Gibi – kalırdı ağzımda.

Çünkü her yerde bir göğün ufak kaldığı vardı
– akşama özgü göğsümü açardım

ey mutluserin penceresi doğanın –
her yerde köpeksi koklaşmaların sürüp gittiği vardı
uyurken bir kadına doyar gibi kanardı ayaklarım
kanardı ve bir irin seliyle boğulurdum her sabah.
Oysa babam bilirdi yaşadığını aptes alırdı çünkü
anlatacak şeyleri vardı, eğilip kalkmaları

dualar okuması, doğum sancılarıyla bırakıp gitmesi
anamı.

Ah, göge uzatıyorum bir cumartesiyi
hayın bir çalgıyı kuşanıyorum göğün huysuz kuşlarıyla
GÖK! Bir kahkahaya geçirdikçe dişlerimi
bir tabut kalmıştır akşam olmaya
bir tabut beklenen bir aydınlıktır
beklenen bir ses gibi avlularda.
Anam kirliserin penceresinde doğanın
uykusu ayaklanır kanı birikir saçlarına
gözlerine uyusuk bir hınç siner artık
ölü bir erkeği almıştır yatağına
o soğuk ölüyü, o kurutulmuş anıyı
birdenbire benim ağzıma takılır herşey
giderim akşama özgü göğsümü açmaya.

46

Ben nereye adımı yazsam
nereyi göstersem parmaklarımla
orası şapkalar yüklü bir vagondur,
nerede daralmış görsem bir adamı
akşamın güzelim buğusunda eli-ayağı tutulmuş
bir çiçeğe uzanırken utandığını görsem
işte iğrentim yayılıyor derim, işte sırtlanlar soluyor
ellerimde
kuşlar çoktan kapamışlar tarlalarını.

O zaman bir üzüñç aralığında – herkes gibi – başlar
korkum.

Ey irin mutluluğı!

Ey durmayıp ağrıyan kemiğı usumun!

Uğunursam beni hazdan delirten hayvanın ortasında

ben koşarken derelerde birikirse çocukluğum,

piçliğı birikirse sesimin o hıncahınç boşluğunda

coşkunun en sağlam atıyla geliyorum

sövgüm büyüyor, ağartıyor günümü.

TAN! Ölü bir kediyle saçlarımı taramanın vaktidir

sarı bir bilincin ötesini ellemek istemenin

bir üzüñç aralığındayız artık TAN!

savulun, çıplaklığı geliyor ardımdan.

GECELEYİN BİR KORKU

Hırılıyım, böylece büyüyor baldırlarım ve boynumun
öpülen yeri
iri bir kuş kendini ağartıyor koltukaltlarımda
geceyi hor görüyorum, böylece gecenin bütün itliğini
irkilip terliyerek bir erkek sesi olarak yatağымda
tanırım, Pekos Bil'im gözet beni.

Beni çünkü buram ağırır, bacaklarımı hor görürüm
aynalarda
bağrıma bir gül tünemiştir, kanar yanakları bir
oğlanın yağmurdan
48 hüznü hor görürüm çürütür çünkü o kuşu
koltukaltlarımda
hırılıyım böylece büyür aşkın bir salgıdan öteye
geçemediği
tanırım, Pekos Bil'im üşüt beni.

Üşüt, yırtсын öpüşlerimi paslı tenekeler, soyunup org
çalayım
ceketimle örteyim gecenin bütün itliğini
tanırım, Pekos Bil'im uçur beni.

DAVUN

Uç benim boynumun soytarısı
kirle her cemreyi bana doğru olan
unuttum güçbela soluyan perdeleri
dudaklarımı ısırdıkça kabaran akşam
unuttum onu da.

Zaten bir tanım değil midir
tavsayan düşüp kalkmalara
hüznün hacanası diye bildiğim akşam
bir tanım değil midir o kıyısız ellerimiz
fırça çekmeye doğru ölümün bacısına
parmak atmaya doğru şiir okuyarak
aşk – bir tanım değil midir –
kusturucu güzellikler ardından.

49

Her tanım bir ağı parçalıyor gibi çevremizde
azgın atlar boşandıkça sesimin avlusundan
uç benim boynumun soytarısı
dölle ovalı yüreğimi akarsuyunнан
göğsümde serinleyen akçıl kuşların
esirgeyen bağışlayan DİRENME'nin adıyla
indir koynumun yılgısını mor bulutların ordan
indir, indir de
geceleyin dupduru bir iniltiyi
bağrımdaki sağırlıkla değiştirmeye doğru –
Fırlamayım, bıktım tanımlanmaktan.

Leş yiyen akçıl kuşları severim çünkü
akçıl göçmen kuşları çünkü
çünkü özentisiz taşra yanakları
gibi çarşılara ilişkin
firengili göklerin altında olmak gibi
yatırları severim
paskalya tatilini.
Her tanım zorlu kilitlerdir belki de
çaput yıldızları aşka dayalı duran
uç benim boynumun soytarısı
böğrümde avrupalı atları koşuşturan
aşkım, tanımım, yanaşmam.

SEVGİLİM HAYAT

Yüzüme bak
ve yüzümü hırpala
yüzümü değiştir, dağlı bir anlatım bırak
sen
her hafta oğlunu leğende yıkayan hayat
yaban, diri memelerinden ısırmak
dudaklarındaki tuzu dudaklarıma almak için
çok oldu tepelere vurdum kendimi
bulutlara karıştım ve karanlık kahvelerde
tırışı uzamış adamlardan
huylarını öğrendim senin.

Mahmur bir tohumdan delikanlı bağrıma.

51

Ve hatırlıyorum lokavt vardı
bezgin fabrika düdüklerinin
dizlerine yatırılmış olan sabah
senin kalbini kakışlardı.

Tomarla muştuyu omuzlayarak genç adamlar
polisin sevmediği genç adamlar sokaklarda
patronları kudurtan gazteler satarlardı.

Ey şehre başaklar:
militan ruhlar ekleyen hayat!

Gün turuncu bir hayalet gibi yükseliyorken
izmarit toplayan çocukların üstüne
çekleri imzalanıyorken devlet katlarında faşizmin
bacımı koyvermiyorken şizofreni,

yüzüme bak
ve rahmini bana doğru tekrarla
ben öyle bilirim ki yaşamak
berrak bir gökte çocuklar aşkına savaştırmaktır
çünkü biz savaşmasak
anamın giydiği pazen
sofrada böldüğümüz somun
yani ıscacık benekleri çocukluğumun
cılık yaralar halinde
yayırlılar toprağa
etlerimiz kokar
gökyüzünü kokutur
çünkü biz savaşmasak
Uzak Asya'dan çekik gözlerimiz
Küba'dan kıvrık sakallarımızla
savaşmasak
güm güm vurur mu kömürün kalbi Kozlu'da
Ke San'da, Kandehar'da ümüğüne basılır mı vahşetin
ve sen boynunu öperken beni sarhoş
bir okyanusla titreten hayat
sevgilim olur musun.
Ben savaşarak senin
bulanık saçlarından tutup
kibirli güzelliğini çıkartıyorum ortaya
dünya
kirletilmez bir inatla dönüyor
altımıza yıldızlar seriliyor
yüzüm suya davranıyor koşarak
ve inzâl.

İNCE SIZI

Var mıdır nalçaları sevincin
gün tene değince kanatları uzar mı
derin bir secde gibi rüzgâra aşılınmak
dostları düşünmenin çarpıntısından mı

Yokum arkadaş düşünmekle varılan tada
hayata yalnızca kafanı banmak
gövdende namusluca güdebilmek sevinci
elbet burkulup kalmaktan iyi.
Kara gözlerimde uğuldayan bu değil ancak
elde tüfenk, elde âlet, yürekte kor
cebelleşmek yalanla, kirle, tahvilatlarla
damarlarına papatyalar doldurarak
bir serinlik olup dünyaya sokulmak.

53

Ben bir deli fıskın değil miyim
sahibim Koroğlu'nun da sahibi değil mi
ve çocukların ezbere bildiği gömleğimin
kendirini kendim ekmedim mi

Öyleyse arkadaşım sinem kanayadursun
ta ki sürgün ya da mahpus kırışıklar yerine
yüzümüz köylü ve gurbetçi yakınlığa dursun
sevmekle doğrulanmıyor madem kalbimiz
girelim yarımızın avlusuna tam tek mil
ve mürdüm erikleri
ve dopdolgun elmalarıyla o bahçede
o geniş kalçalı yarimizi dört kere.

AYNI ADAM

Tozludur saçlarım, saçlarımdan
devrilmiş sarayların dumanları savrulur
yüzüm yanıktır
yüreğime bir karanfil sokuludur
ve partizanca darbelerin dünyaya ilen şavkı
benim göğsüme göğsüme vurup durur.

Ben dünyaya doğru yürümekle meşhurum
bahar da sürgülenir içime katranlar da
hem koşarak yarattığım sevgiler vardır
hem körlenmiş sevgilerin acısıyla koştururum.

54 Beni sular
kocaman taşları parçalayarak hatırlıyor dağlarda
ve beni hatırlatıyor çeltik tarlalarında aynı sular
umutlu sakinlikleri
lohusalıklarıyla.

Ben dünyaya doğru yürümekle meşhurum
kökten dallara yürüyen sular gibi
yürürüm kömür ocaklarına, çapalanan tütüne
yürürüm hüznün ve ağırlar çarelenir
dağların esmer ve yaban telâşından kurtula diye
torna tezgâhlarında demir.

Yürürüm çünkü ölümdür yürünülmeyen
yürürüm yürüyüşümdür yeryüzünün halleri

kanla dolar pazuları tarladakinin
hızır gürültüsü içinde türkülenir bir öteki
gökleri göğsümden aşırarak yürürüm
yağlı kasketimin kıyısında nar çiçekleri.

Aynı adam Ekim günlerinden beri gümbür gümbür
gelirim

teneke damların üstüne safi sinirden doğan güneş
portakallar fırlatarak parlıyor benim adımlarımla
anladım neden yorgunluk
gülümserlik getiriyor insana
hayatın bana başat
bana avrat oluşunu öğrendim
işçiler bunu kurşunlanarak öğrendi
on beşinde bir arkadaş
inancını savunurken yargıca
anladı bulana durula akmakta olan şeyi.

55

Yürüyorum

azarlanıyorum fışkıran başaklarla
iki bomba gibi taşıyorum koltuğumdaki bir çift somunu
hurdahaş bir sancıyla geçiyorum badem çiçekleri altından
gözlerim nemli değil
gözlerim namlu.

YIKILMA SAKIN

Sana durlanmış kelimeler getireceğim
pörsümüş bir dünyayı kahreden kelimeler
kelimeler, bazıları tüyden bazısı demir
seni çünkü dik tutacak bilirim
kabzenin, çekicin ve divitin
tutulduğu yerden parlayan şiir.

Zorlu bir kış geçirdim, seninki gibi neftî
acıktım, bitlendim, bir yerlerim sancıldı
sökmedi ama hoyrat kuralları faşizmin
çünkü kalbim aşktan çatlayıp yarılırdı.
Her sabah çarpışarak çekilirdi karanlık alnacımdan
acılar bile duymadım kof yürekler önünde
beynim her sabah devrimcinin beyniydi
ayaklarım donukladı gelgelelim
sağlığın yerinde mi?

Yaraların kabuğu kolayca kaldırılıyor
halkın doğurgan dünyasına dalmakla
onların güneşe çarpan sesini anlamayan
dört duvarın, tel örgünün, meşhur yasakların sahipleri
seyir bile edemezken içimizdeki şenliği
yılgı yanımıza yanaşamazken
bizi kıvıl kıvıl bekliyorken hayat
yıkılmak elinde mi?

Boşuna mı sokuldu bankalara
petrol borularına kundak
kurşun işçinin böğrünü boşuna mı örseledi
varsın zindanların uğultusu vursun kulaklarımıza
yaşamak
bizimçün dokunaklı bir şarkı değil ki.
Bu yürek gökle barışkın yaşamaya alışmış bir kere
ve inatla çevrilmiş toprağın çılgarına
yazık ki uzaktır kuşları, sokaklarıyla bizim olan şehir
ama ancak laneti hırsla tırpanlayamamak koyuyor insana
öpüşler, yatağa birden yuvarlanışlar
sevgiyle hatırlansa bile hatta.

Köpüren, köpürtücü bir hayatın nadasıdır kardeşim
bütün devrimcilerin çektikleri
biliriz dünyadaki yorgunluk habire mızraklanır
dağlarda gürbüz bir ölümdür bizim arkadaşlarımızın
pusmuş bir şahanız şimdilik, ne kadar şahan olsak
ama budandıkça fışkıran da bizleriz
ölüyoruz, demek ki yaşanılacak.

YAŞATAN

Ben halka bakınca gümüş tırnaklı kısraklar
sırça kirpikli gelinler huylanır.

Ben halka bakınca terlenirim
yaslanırım tarlaların gölgesine, tozuna
kirlenir gülkurusu mendilim.

Benim rengimle kim yarışabilir
sancımı kimler altedeabilir ben halka bakınca?

Ben ki kazdım, küredim, ellerimle boşalttım geceyi
yıldızları, hüznü ordan fırlatıp attım,
sonra ordan fırtınalı bir tüzeyle halka bakınca
yeniden yaralandım dünya ırmaklarından.

58

Dünyanın ırmakları dediğim yer
aydınlık, gülümserlik ve sevdâ.
Oysa halkın göz çukurları çamurlanmıştır
kanı ılgıt ılgıt akar, kanı kara
yazlık sinemalarda, üniformalar altında
banknotların, kırıvatların saltanatıyla
çürütülmektedir halk.

Gözlerim

ne güzeldir halka bakınca
gözlerimde böğürtlendir
avuçlarımda nar,
ayaklarını çıplatıp sulardan geçen çocuklar
sevinçle kıpırdatır yapraklarımı.

Halkım

pıçaklanmış bir kadın gibidir
kaygular içinde yapayalnız
zehirli çiçeklerin uğultusu
uzaklaşmaz kulaklarından.

Gözlerim

neden güzeldir halka bakınca
beni neden küflemes o çökertilmiş anlam
herdaim karnımda tıklı duran şafak
dünyalar biriktirir halk adına?
Çünkü bana göbek bağımından işliyor toprak
hançeri ellerinde neşter kılan
arkadaşlarım var dağlarda.
Kara yerden kırmızı gelincikler biterken
leylekler kirlenirken bin bereket uğruna
şeffaf, bakire kızlar pencerelerden
kaçırılmak için elederken delikanlılara
o zaman benim gözlerim işte .
kavi bir mavzer olur halka.

59

Kanıma kızgın demirler sokulur

ben halka bakınca

kömür kokusundan yüzlerim kabarır
kalbim uyanır gıres lekelerinden
gök gürölde köleler kıpırdanır
uykumun rengi yayılır dünyaya
uykum çünkü uçar, çünkü hovarda

şafakların öncesidir,
sazaklar içinde bir çocuğu emzirir
çaputlara sarılmış çürüksüz çocuğu
ben halka bakınca.

Yaşamak güzeldir
gözlerim daha güzel
gözlerim daha güzel halka bakınca
ve sürülmüş toprağı
yaratkan beyni
işleyen elleri huylandıran bakışlarım
yani insan türünü var kılan hız
yani hatta tarlalarda
döl yataklarında bile oyalanmayan
savaşın, sevdanın rengi
her güzellik bu rengin ardındadır
yaşamak bir başına bu rengi geçebilmez
"ölümden korkup da sonunu sayan
ölür gider yar koynuna giremez."

KANLA KİRLENMİŞ EVRAK

Karanlık sözler yazıyorum hayatım hakkında.
Aşkларım, inançларım işgal altındadır
tabutumun üstünde zar atıyorlar
cebimdeki adreslerden umut kalmamıştır
toprağa sokulduğum zaman çapa vuran adamlar
denize yaklaşınca kumlar ve çakıtaşları
geçmiş günlerimi aşağılamaktadır.

Karanlık sözler yazıyorum hayatım hakkında.
Ve rüzgâr buruşturuyor polis raporlarını
kadınlar fazlasıyla günaha giriyorlar
bazı solgun gömleklerin çözükle düğmelerinden
çelik tırpan gibi silkiniyor çocuklar
denizin satırları arasında.
Gece arsızca kükrüyor paslı beyinde şehrin
küfre yaklaştıkça inancım artıyor.

Karanlık sözler yazıyorum hayatım hakkında
öyle yoruldu ki yoruldu dünyayı tanımaktan
saçlarım çok yoruldu gençlik uykularımda
acılar çekebilecek yaşa geldiğim zaman
acıyla uğraşacak yerlerimi yokettim.
Ve şimdi birçok sayfasını atlayarak bitirdiğim kitabın
başından başlayabilirim.

KARLI BİR GECE VAKTİ BİR DOSTU UYANDIRMAK

Benim adım insanların hizasına yazılmıştır.
Her gün yepyeni rüyalarla ödenebilen bir ceza bu.
Keşke yağmuru çağırarak kadar güzel olmasaydım
ölüm ve acılar çatsaydı beni
düşüncem yapma çiçekler kadar gösterişli ve parlak
sözlerim ihanete varacak doğrulukta olsaydı.
Anmaya gücüm yetseydi de konuşsaydım
diri-gergin kasları konuşsaydım
"Kardeşler!" deseysen "Kardeşlerim!"
"Bakın yaklaşıyor yaklaşmakta olan
"Bakın yaklaşıyor yaklaşmakta olan
"Bakın yaklaşıyor..."
yazık, şairler kadar cesur değilim
çocukların üşüdükleri anlaşıyor bütün yaşadıklarımın
gövdem kuduz yarasalarla birazcık yatışıyor.

Benim gövdem yıllar boyu sevmekle tarazlandı
öyle bir çalımlarla gecenin çitlerinden atlardım
bir güneş sayardım kendimi denizin karşısında
çünkü çam kokularına sürtünüp ağırlaşan ruhların
inanmazdım dosyalara sığacağına
gittikçe ışıldardım dükkânlar kararırken
hüznün o beyaz etrafına sakallarım batardı.
Benim adım bilinen cevapların üstüne mühürlenmiş

ellerim tütsülenmiş
evlerin yeni yıkanmış serin taşlıklarında
dirgenler, bakraçlar, tornavidalar
bende kül, bende kanat, bende gizem bırakmadılar
ve içinden bir başağrısı gibi çınlamaktansa
gövdem açık bir hedef kılındı belâlara.
Ve bu yüzden yakışksız oluyor
insanları hummalı baharlar olarak tanımlamak
ve bu yüzden göğsümde dakikalar
ince parmaklar halinde geziniyor
konvoylar geçiyor meşelikler arasından
bir yaprak kapatıyorum hayatımın nemli taraflarına
ölümden anlayan, ciddi bir yaprak
unutulacak diyorum, iyice unutulsun
neden büyük ırmaklardan bile heyecanlıydı
karlı bir gece vakti bir dostu uyandırmak.

PROPAGANDA

Köleler gördüm, karavaşlar
hayaları burulmuş bir adamın ayaklarını yıkamaktalardı
artık kelimeleri kalmamış fiyatları sormaktan
saçları taranılmaktan usanmışlar
sinemalara saklanıyorlar kışın
yaz olunca denizin yalayışlarına
kaldırımlarda demokrat
otobüslerde dindar
geceyi
saatlerine bakarak anlıyorlar
ve sabah
64 gökyüzünün karnını gerdığı zaman
dağların kokusundan fabrikalar
acıkınca
Köleler!
gözleri camekânlarda.

Silahlar gördüm
namlusu akla çevrilmiş sahra toprakları
mürekkebin utandığını gördüm basılı kâğıtlarda
tetiğe basan parmaklarda çare yok, gördüm mürekkebi:
Çare yok, radyoları kapatsam
çare yok, secde etsem anılarıma
bu bozulmuş yeminlerin bayrakları altında
olacak şey mi duymak portakal bahçelerini

mermiler araya girmeden anlayabilir miyiz artık
hangi kızlar hangi serin yerlerimize değdi:

Sanırdık saçlarımız kumrularla kaplanır
bir çocuk, İşte ırmak! diyerek haykırınca
o zaman belki çocuklar zabıtalardan daha çoktu
belki biz daha çok ağlardık bir aşk pıhtılandınca.

Gördüm

gözlerinde zıندانlarla bana baktıklarını
düşündüm yaslanarak şehrin kasıklarına
düşündüm kafa kemiklerimi eritinceye kadar
nedir bu kölelerin olanca silâhları
silâhların köleleri olmaktan başka.

Bıkmadım

koyu renkler kullanıyorum hayatımda
koyu mavi, acıyı anlatırken
sessizce öperken, koyu beyaz
ve saçlarım hakaretlerle okşanırken
koyu bir itiraf sarıyor beni.
Susmak elbette zehirlidir
ve rahatlık getirir yazıklanmak da.

Ey tenimde uzak yolculukların lekeleri!

Ey çocuklarda uyuyan intizamsız güneşler!

gelin ve boğdurun bu köleleri.

TAHRİK

Bırakın ince kavak seslerini şehrin içinde
paralar yaşlı kızların koynunda yatarken
bırakın köprülerin üstüne yağmur
ve basma perdelerden lânet bize.

Şaşılacak bir dünyada yaşamaktı; öğrendik
şimdi külçeler yüklüüz şaşılacak bir biçimde
külçeler yüklüüz ve çıkmak istiyoruz yokuşu
sokaklar gittikçe katı bizim adımlarımıza
peşimizde bütün bahçeleri boşaltan ter kokusu
yankımız soyunup sevap rahatlığı alınan yataklarda
yürek elbet acıyor esvap değiştirirken
bizden artık akması beklenen kan da katı
kovulduk ölümün geniş resimlerinden.

Efsanelerden kovulduk
kan ve demir kelimeleri söylenince
elbiseler içindeyiz, şehrin içinde
önümüz iliklenmiş, ayakkaplarımız bağlı
kimsenin uykusunun fesleğen koktuğu yok
altıkırkbeşte vapur ve sancı geç saatlerde
eski savaşılar vesair geçmiyor bulutlardan
çiçek alıp eve götürüyoruz
bunun bir delilik olduğunu bile bile
en ıssız duyguların ucunda karakollar

asmaların altı tuzak ve tuzak caddelerde
külçeler yüklüyüz, çıkmak istiyoruz yokuşu
gözler kısılıp bakılıyor bize.

Biliniyor
bizim mahsustan yaşadığımız
biliniyor
şarkıların sırası bizde
biliniyor
hayat bizden razıdır
biliniyor
otların sarardığı yerlerde güneş
kurşunun değdiği tende heves kalmıştır.

ÇÖZÜLMÜŞ BİR SIRRIN ÜZÜNTÜSÜ

Yaşamaktan öte özür bulamayınca aşka
sonuçları bir bir gözden geçiriyorum
pulluklarla devrilen toprağın ıslaklığındaki can
madenlerin buharından elde edilen büyü
bazı yasak kitapların verdiği dinç duygular
nelerse ki yaşamak sözünü âsi kılan
nelerse ki lekesiz, umutlu ve budala.

68 Denedim. Soğuk sular dökünüp fırladım sokaklara
sorular sordum nice kara sıfatları üstüme alarak
ipte boynum, ağzım şehvet yalaklarında
çapraştım, and içip ayna kırdım
doğadan bir vahiy bekledimse boşuna
baktım akşam herkesin kabul ettiği kadar akşamdı
hiç bir meşru yanı kalmamıştı hayatımın.

Sözlerimin anlamı beni ürkütüyor
böylesine hazırlıklı değilim daha.
Bilmek. Bu da ürkütüyor. Gene de biliyorum:
Kapanmaz yağmurun açtığı yaralar
çocuklarda.

ESENLIK BİLDİRİSİ

Bir şehrin urgan satılan çarşıları kenevir
kandil geceleri bir şehrin buhur kokmuyorsa
yağmurdan sonra sokaklar ortadan kalkmıyorsa
o şehirden öcalmanın vakti gelmiş demektir.

Duygular paketlenmiş, tecime elverişli
gövdede gökyüzünü kışkırtan şiir sahtedir
gazeteler tutuklanmış dünya kelimesini
o dünyadan, o şiirden öcalmalı demektir.

Ölüm gelir, ölüm duygusuna karşı saygısız
ve zekâ babacan tavrıyla tiksinti verir
söz yavan, kardeşlik şarkıları gayetle tıkız
öcalınmazsa çocuklar bile birden büyüyebilir

69

Yargı kesin: Acı duymak ruhun fiyakasıdır
kin, susturur insanı; adına çıdam denir
susulunca tutulan çetele simsiyahtır
o siyah öcalmakcasına gür ve bereketlidir.

Vandal yürek! Görün ki alkışlanasın
ez bütün çiçekleri kendine canavar dedir
haksızlık et, haksız olduğun anlaşılсын
yaşamak bir sanrı değilse öcalınmak gerekir.

AKDENİZ'İN UFKA DOĞRU MORA ÇALAN MAVİSİ

Yaz günleri beni hatırlamıyor.
Salgılı bir hayvanla bitişiyorum yaz yaklaşınca
yayıyorum ortasına sevgili tüylerimin
geniş uykulardayım, muazzam uykularda
yılların zulmünden haberim yok
ne de süzgün taşralı kızlar korosundan
geçiyor hazza yatkın dudaklarıyla gece
canımın ilmekleri arasından.

70

Beni artık kimseler arayıp da bulmasın
beyaz harmanilerin göklere açık sofrasında
yıkığım saltanatın dizinde inlediğim
aşkın en tabanında yattığım anlaşılmasın
çünkü ben çok gizli bir yanlıştım
dehşetengiz yeteneğini ölçmek için
yepyeni bir hata için iniyorum Akdeniz'e
Meryemoğlu sanıp ben zavallı ademi
çarmıha çaktılar orda çok zaman önce.
Çok zaman önceydi ki otobüsler
mermer sütunlu şehirlerden sahil çardaklarına
nice yılgın havarilerle gidip geldi.
Hepimiz, yani taflan çiğnemekle güzelleşen çocuklar
havariler karşısında harami
gövdesindeki hayvan kabarıncı mecalsiz

kutlu bir tan çıkarmayı denedik
kayser makinasından
anneler
sevecen gözyaşlarıyla korurdular bizi.

Biz sen ey beyhude ve baygın duyguların yırtıcısı
sen ey loş çalgıları uykulardan çıkarıp
bahçelerin hayatına yerleştiren esrar
bizi bırakmıştın
acı güller salınırdı kanımın raddelerinde
ve ben güneş altında bize kendini öptüren neyse
gece onun kimlerle buluştuğunu araştırdım
o zaman yalın yürek kaldım şiddetin çölünde
aldanışların çölünde korkudan
denize dilimi soktum ayaklarımdan önce.
Bu kadar, bu kadardı Akdeniz
aslı yokmuş dinlediklerimin
eski moda güneş sanrılarından
bir şair cesedinden hiç farkı yok denizin.

71

Yok ve yaz günleri beni hatırlamıyor
boğulmuş hüznü gösteriyor bana memelerinden
geçiyorum bir yakıcı maviden derinleştirilmiş mora
geçiyorum ayaklarım altında kumları hıçkırarak
Kara yaz! Karanlık yaz! Kararan vücutlardan
rıhtıma varmayan ceset elbette hatırlanmaz.

"İÇİMDEN ŞU ZALİM ŞÜPHEYİ KALDIR YA SEN GEL YA BENİ ORAYA ALDIR"

Ağzının bir kıvrımından cesaret bularak
ter yürekte susayışlar yaratan yağmurlara açıldım
kalmışsa tomurcuklar önünde sendeleyeyen çocuklar
kalmışsa birkaç ısrar ölümle yarışacak
onların yardımıyla dünyamıza acıdım.

Dünya. Çıplak omuzlar üstünde duran.
Herkes alışkın dölyatağı borsalarla ağulanmış bir
dünyaya

Benimse dar

72

çünkü dargın havsalamın
gücü yok bazı şeyleri taşımaya.
Önce kalbim lânete çarpa çarpa gümrah
sonra kalbim gümrah ırmakları tanımaktan kaygulu
sakın Styks sularının heyûlası sanmayın
er gövdesinde dolaşan bulutun simyası bu,
biraz üzgün ve Ömer öfkesinde biraz
öyle hisab katındayım ki katlim savcılardan sorulmaz
ne kireç badanalı evlerde doğmuş olmak
ne ellerin hırsla saban tutuşu
ne fabrikalarda biteviye üretilmekte olan kahır
dev iştihasıyla bende kabaran aşkı
yetmez karşılamaya.

İnsanlar

hangi dünyaya kulak kesilmişse öbürüne sağır
o ferah delişmen gözüken birçok alınlarda
betondan tanrılara kulluğun zırhı vardır
çelik teller ve baruttan çatılınca iskeletim
şakaklarıma dayanınca güneş
can çekişen bir sansar edasıyla
uğultudan farkedilmez olunca konuştuğum
kadınların sahiden doğurduğuna
toprağın da sürüldüğüne inanmıyorum
nicedir kavrayamam haller içinde halim
demiri bir hecenin sıcağında eriyor iken gördüm
bir somunu bölünce silkinen gökyüzünü
su içtiğim tas bana merhaba dedi, duydum
duydum yağmurların gövdemden ağdığını.

73

Sen ol küçük bir kıvrımdan, bir heceden
aşk için bir vaha değil aşka otağ yaratan
sen ol zihnimde yüzen dağınık şarkıları
bir harfin başlattığı yangın ile söndür
beni bir ses sahibi kıl, kefarete hazırım
öyle mahzun
ki hüznün ciltlerinde adına rastlanmasın.

ÜÇ FİRENK HAVASI

1. Capriccio Ölüm

Gülünç bir ölümle öldü deniyor Max Stirner için
çünkü mahvına sebep nihayet bir sinektir
ama Fanya Kaplan
nasıl öldü diye sorsak sanırım
işimiz fazlasıyla ciddileşir.

Bize ne başkasının ölümünden demeyiz
çünkü başka insanların ölümü
en gizli mesleğidir hepimizin
başka ölümler çeker bizi
ve bazan başkaları
ölümü çeker bizim için.

Ölümle şaka olmaz diyenler
kıyasıya yanıldılar bu çağda
Taksitle Ölüm diye bir roman yazıldı artık
Önce Öl/Sonra Öde denilmek suretiyle
aşılıp geçildi bu roman da.

Doların dalgalanmasına bırakıldı bu çağda ölüm
geceleri şehrin varoşlarında ikâmete mecbur edildi
gündüzün kimlik soruldu ona
sağcı mı solcu mu olduğu sorusuna cevap verdi
seken bir kurşun kadar

kurşunî bir kış denizi kadar bile
taraf tutmayan ölüm.

2. Ölüm Cantabile

Ben ne büyük bir dalgınlıkla bakmış olmalıyım ki
hayata
görmedim orda çinko damlar ve plastik sürahilerin
tanrısını
yerimi yadırgadım
yerim olmadı zaten kendi mezarımdan başka
çılğının biri sanılmaktan sakınmaya vaktim olmadı
durmadan bir beyaz aygırla taşardım derin göllerden
bir gebe kısrakla kaçardım derin ormanlara
güneşin zekâsıyla doymak isterdim
kaba solgun kâğıtlar sunardı
şehrin insanı bana

şehrin insanı, şehrin insanı, şehrin
kaypak ilgilerin insanı, zarif ihanetlerin.

Ogünbugün, şehri dünyanın üstüne kapatıp bıraktım
kapattım gümüş maşrapayla yaralanmış ağzımı
ham elmalar yemekten göveren dudaklarım
mırıldanmasın şehrin mutantan ve kibirli ağrısını.
Azıcık gece alayım yanıma yalnız
serçelerin uykusuna yetecek kadar gece

böcekler için rutubet
örümcekler için kuytu
biraz da sabah sisi
yabani güvercin kanatları renginde
biz artık bunlar olarak gidiyoruz
eylesin neyleyecekse şehrin insanı

şehrin insanı, şehrin insanı, şehrin
bozuk paraların insanı, sivilcelerin.

İşte öldüm, işte son kadife çiçekleri
son defneler, baldıranlarla kefenlediler beni
bütün kaçaklar için ince bir melhem oldu benim ölü-
müm
76 bütün hoşnutsuzlar yanlarında saklayacak
benim ölümünden yayılan kırpıntıları
boğaz tokluğuna çalışanlar
özenle kilitleyecek göğüslerine
benim ölmüş olmamı
hiçbir yaprak damarından
hiçbir su özünden atamayacak beni
ortaya benim ölümüm sürülecek
pey akçesi olarak
tanrıların ölümünü bir üstlenen çıkınca
ama neler olup bittiğini hiçbir âyetten
hiçbir vakit anlamayacak şehrin insanı

şehrin insanı, şehrin insanı, şehrin
pahalı zevklerin insanı, ucuz cesaretlerin.

3. Requiem

Bozkırda yaz akşamları seni seyrederdi
seni seyrederdi ormanda gürbüz sabah
ağırkanlı bir güneşle yaşanan kış
ağır, kanlı bir güneşle yaşanan hasat zamanı
bekârların kaburgalarına gümleyen karanlık
isterik kokusu beyaz dantelâların
seni seyrederdi
sen diriyken sana bakmak
başlı ve sonlu bir uğraştı sanki.

Gövdene imrenirdi ok atmayı bilenler
gövden aklın gibi engeli ve dakikti
sokaklarda kavga çıkardı senin yüzünden
sen topuğunu gösterirdin ve dövüş başlardı
ejderlerle çarpışırdı bey çocukları
müminler müşriklerle savaşırlardı.
Toprak ve yağmur savaşırlardı
anahtar ve kilit
birbirine girerdi ekmekle bulutlar
kan ve su
nadirle zenit.

77

Isıtırdın salkımları bağlar bozulunca
tohumların bilgisine hısımdın
beyninde yelkenlerini açarak
serinlerdi kısır kadınlar
sen diriyken

sepetlerine çiçek doldurup insanlar
peşinden gelirlerdi
serüvenler peşinden yürürdü endazelerin
mekikler otlakların yörüngesindeydi
ayıklardı insanların rüyalarını
yaktıkları tütsü, okudukları yasin.

Sonra öldün, sonra ıslıkladılar seni
gösterişsiz tabutunu yuhaladılar
lahana yaprakları attı sana
sonradan görme tombul ortayaşlılar
semiz, genç burjuvalar seni
tepeden tırnağa fermuarlardı,
akşam gezmesine çıkan emekliler bile
duygusuzca silkeledi üzerlerinden
senin gözlerini.

Bir soğuk uzay
parıltısıyla anılıyorsun artık
kuru bir bilgisayar tıkırtısıyla
açıyorlar taç yapraklarını ancak
bir alkol koması sırasında
senin yorgunluklarını
hastanelere makbuz yaptılar
çekingen duruşunu intihara karşı
kullanıyorlar koğuşlarda
çünkü çoktan ölüm götürdü seni
ölüm ölüm
gündelik sözlerimiz arasında
geçecek kadar kaba.

ILS SONT EUX

Ağır ceza reisi duruşmaya girerken
safir bir göz yapıyor kırmızı yakasına
kırmızı yakaları var yargıç cübbelerinin
Fransız ihtilâlinden kalma.
Burslu okuduğu yıllardan kalma ceza reisinin
garip bir tarafı var
kaşlarını çatınca bir çocukluk
dolduruyor yüzünü
ürkünç bir uğursuzluk gülümsediği sıra.
Garip bir tarafı var valinin
makam arabasına binerken her seferinde
bakır bir dudak karışıyor kırmızı saçlarına
saçlarını parmaklarıyla taradığı zamanlar
bu dudak
öpüyor onu hain bir yumuşaklıkla.
Safir göz görünmüyor yargıca
kendini valiye vermiyor bakır dudak
görmüyor alay komutanı tekmil alırken
gömleğine bir damla cıvanın sızdığını
bir gözyaşı, bir ukde anlamı kazanarak.

Kimse görmüyor buruşuk pardesüsüyle bir babanın
kırılğan bir yelpaze olduğunu akşam eve girince
karısı
katlanmış kilimlerle uyum içinde

kolunu büküyor, dayıyor elini yanağına
büyük kız kanapede bu ara
bir göl gezintisine çıkmıştır
kelebek ölülerinden bir ırmakta
sürüklenmektedir lisebirdeki oğlan.

Kız için

sırlara karışmaktır
bir gölün ortasında olmak
erkek kardeşi bir türlü
varamaz herhangi bir sırra...
İki yanında neden akar binlerce bu kelebek?
Binlerce kanatlı çekirge neden uçar
beyninin yukarsında?

Evde soba yanıyor
önce çalılar geçiyor çocukların boğazından
sonra ağaçkökleri yırtıyor damarlarını
bütün ailenin.

Dışarda soğuk
safirden, bakırdan, cıvadan bir gece uçuyor
gece uçarken kulaklarına dokunuyor bekçinin
bekçi
mavi zehir şiddetinde düdük çalarak
bir soru soruyor karanlığa
bütün cevaplar sendedir, saklama
diyor karanlık ona
bekçi en saklı yerinden bir banka broşürü
bir piyango bileti çıkarıp gösteriyor

copunu gösteriyor lisebirdeki oğlana
sonra acılı olduğu açıkça anlaşılan
bir kadına bıyık buruyor
buruk bir sabah
başlıyor acılı olduğu
açıkça anlaşılmayan
dünyada.

Ağır ceza reisi
santa luçia söylüyor traş olurken
maiyet memurluğundan beri aksatmadan
yaptığı gibi vali sabah sabah
parlatıyor
zaten pırıl pırıl olan siyah
kunduralarını.
Kışlada alay komutanı
barakaların kar altında öksüz
duruşlarına bakarak
susuyor, söylemiyor bildiği tek şiiri
"güzel olan hiçbir şey hülâsa edilemez"
 demiş çünkü Valéry.

81

Çünkü serbest düşünme zamanı geçti artık
şimdi mesai saati
disiplin kurulunun toplantısı var
arşivde sicil belgeleri damgalanacak
tayinler imzaya gidecek
teftişe gidecek generaller

rüya, okşayış, Tevrat
gibi kelimeler
gündemin dışında.

Yurttaşlar uygunadım çalışmalarıyla
söktüler kariha yarım küresini yerinden
bir pusula koydular açtıkları boşluğa
titreyen, korkak ibresiyle bu pusula
kuzeyi gösteriyor serbest
düşünme zamanlarında;
safir bir göz görünce karıştırıyor yönü
tırnaklarını yiyor bakır bir
dudak ona yaklaşıncı;
cıvadan bir gözyaşı
bari olsun istiyor
bütün mesai boyunca.

Buruşuk pardesülü adam dalgın
gittikçe daha dalgın, elinde cetvel
masada hesap makinesi, pusula
yetmiyor dibe dalmasına
bağlıyor kalın bir urganla beline
ağır bir sandık
salıyor kendini
yeşil yosunların
kırmızı balıkların
uçan kabarcıkların
derinliklerine

orada
bir sandık buluyor
yakutlar, altınlar, pırlantalar
adam dibe inmek için beline bağladığı
sandığını keşfediyor dibe ulaştığında.

Öyleyse adamın eyvah ıııdı yüreği
eve dönmesine gerekçe
bulamayacak bir daha.
Eyvah çattı kaşlarını, ayağa kalktı yargıç
elindeki kalemi
gülümsüyor, kıracak!
Atıldı öne, denize doğru lisebirdeki oğlan
denize, yakutlara, entegral hesaplarına.
Kardeşim!
diye haykırdı ablası arkasından
fırladı kanapeden
kopardı kafasını bekçinin
safirden bir baltayla.

Anneleri
mutfakta kalan son bakır sahanı
alüminyum olanıyla değiştirdi.
Mesainin bitimine on kala
istifa etti vali
çamurlu bir yoldan
yayan yürüdü sınıf arkadaşı
olan nalbantın dükkânına.

Alay komutanı oğlu için
otomobil satın aldı
Mercury marka.
Kış geçti, öksürük haplarıyla
geçti cumartesi
hiçbirşey söylemeyen sözlere varmak için
herşeyin sonuna kadar söylenmesi gerekti
incir... yarpuz... karamela...
lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh.

JAZZ

Bu vapuru kaçırsam beni belki de cinnet basar
belki kanser olurum bu yıl sınıfta kalırsam
nöbette uyursam eğer kitaplarımı yakarlar
etimde şîrpençe çıkar bu kızı alamazsam
bu işi bitiremezsem şehirden beni kovarlar
izin kâğıdım yanar konuşacak olursam
bu senet bankalar kapanmadan
ruhumun rengini kapatmayacak olursa
ölür kuyuya düşen çocuk
çocuğun mercan saati çatlar mutlaka
koşup haber vermeliyim
yetkili memura
bahar geliyor, ilerliyor yeminler
alnımı kapıp getirmeliyim
denizi karşılamaya
kırlangıcın kanadındaki kezzap
leylâkta sıkışan buhar için
nabzımı bulmalıyım nerede bulacaksam
nabzımı çünkü ben kasadan fiş alarak
yağmuru, selvileri zor durumda bıraktım
benim yongalarımın yapıldı bu çelenkler
ben papatyaları şımartmadım diye oldu
Mata Hari'ler casus, Al Capone'lar gangster
inmem gerek gözbebeklerimin altına
beynimin ortasına büzülmeliyim

genşeyip kımıldayabilirim oradan sonra
dum di dum
duridum dubida
kendi kalbimle kendi zamanım arasındaki sarkaç
püskürtüyor beni dünyaya
bırakıyorum zerreciklerime kadar emsin beni
Atlantik ve Pasifik ve beş kıta
koşmam gerek
yetişmem gerek yazgıma
tutmam gerek, sormam gerek, bilmem gerek
esenlemem, kargışlamam, irkitmem gerek niçin
niçin, niçin, niçin
kuyuya düşen çocuk niçin ölmesin

MATARAMDA TUZLU SU

West Indies, Kızıl Elma, İtaki, Maçın!
Uzun yola çıkmaya hüküm giydim.
Beyazların yöresinde nasibim kalmadı
yerlilerin topraklarına karşı suç işledim
zorbaların arasında tehlikeli bir nifak
uyrukların içinde uygunsuz biriyim
vahşetim
beni baygın meyvaların lezzetinden kopardı
kendime dünyada bir
acı kök tadı seçtim
yakın yerde soluklanacak gölge bana yok
uzun yola çıkmaya hüküm giydim.

87

Uzak nedir?
Kendinin bile ücretinde yaşayan benim için
gidecek yer ne kadar uzak olabilir?
Başım açık, saçlarımı ikiye
ortadan ayırdım
kimin ülkesinden geçsem
şakaklarımda dövmeler beni ele verecek
cesur ve onurlu diyecekler
halbuki suskun ve kederliyim
korsanlardan kaptığım gürlek nara
işime yaramıyor
rençberlerin o rahat

ve oturmuş lehçesinden tiksiniyim
boynumda
bana yargı yükleyenlerin
utançlarından yapılma mücevherler
sırtımda sağır kantarı gizli bilgilerin
mataramdaki suya tuz ekledim, ağızım yok
uzun yola çıkmaya hüküm giydim.

Bir hayatı, ısmarlama bir hayatı bırakıyorum
görenler üstünde iyi duruyor derdi her bakışta
askerken kantinden satın aldığım cep aynası
bazı geceler çıkarken
uçarı bir gülümseyişle takındığım muşta
gibi lükslerim de burda kalacak
siparişi yargıcılar tarafından verilmiş
bu hayattan ne koku, ne yankı, ne de boya
taşımamı yasaklayan belgeyi imzaladım
burada bitti artık işim, ocağım yok
uzun yola çıkmaya hüküm giydim.

DİŞLERİMİZ ARASINDAKİ CESET

Biz şehir ahalisi, Kara Şemsiyeliler!
Kapçıklar! Evraklılar! Örtü Severler!
Çıglıklardan çadır yapmak şanı bizdedir.
Bizimdir yerlere tükürülmeyen yerler

Nezaketten, haklılardan yanayızdır hepimiz
Sevinmemiz çapkıncadır, ağlatır bizi küpeşteler
Yaşamak deriz – Oh, dear – ne kadar tekdüze
Katliamlar ne kötü be birader

Güneş, neredeysek orada bulur bizi
Ya cünûp ve yalancı veya miskin ve ülser.
Falımız neyse çıksın diye açarız indeksleri
Sayılar bizi bulur, o ayıp işaretler

89

Saframızla kesemizi birleştiren anatomi bilgisi
Hadım tarih, kundakçı matematik, geri kafalı gramer
Evet bunlar gizlice örgütlenerek alnımıza
Verem Olmak Üretimi Düşürür ibaresini çizer

Biz şehir ahalisi, üstü çizilmiş kişiler
Kalırız orda senetler, ahizeler ve tren tarifesiyle
Kimbilir kimden umarız emr-i bi'l-ma'ruf
Kimbilir kimden umarız nehy-i ani'l-münker
Bize yalnız oğulları asılmış bir kadının
Memeleri ve boynu itimat telkin eder.

CELLÂDIMA GÜLÜMSERKEN ÇEKTİRDİĞİM SON RESMİN ARKASINDAKİ SATIRLAR

Ben İsmet Özel, şair, kırk yaşında.
Her şey ben yaşarken oldu, bunu bilsin insanlar
ben yaşarken koptu tufan
ben yaşarken yeni baştan yaratıldı kâinat
her şeyi gördüm içim rahat
gök yarıldı, çamura can verildi
linç edilmem için artık bütün deliller elde
kazandım nefretini fahişelerin
lânet ediyor bana bakireler de.
Sözlerim var köprüleri geçirmez
kimseyi ateşten korumaz kelimelerim
kılıcsızım, saygım kalmadı buğday saplarına
uçtum ama uçuşum
radarlarla izlendi
gayret ettim ve sövdüm
bu da geçti polis kayıtlarına.

Haytanın biriyim ben, bunu bilsin insanlar
ruhumun peşindedir zaptiyeler ve maliye
kara ruhlu der bana görevini aksatmayan kim varsa
laboratuvarda çalışanlara sorarsanız
ruhum sahte
evi Nepal'de kalmış
Slovakyalı salyangozdur ruhum

sınıfları doğrudan geçip
gerçekleri gören gençlerin gözünde.
Acaba kim bilen doğrusunu? Hatta ben
kıyı bucak kaçırın ben ruhumu
sanki ne anlıyorum?

Ola ki
şeytana satacak kadar bile bende ondan yok.
Telâş içinde kendime bir devlet sırrı beğeniyorum
çünkü bu, ruhum olmasa da saklanacak bir şeydir
devlet sırrıyla birlikte insanın
sinematografik bir hayatı olabilir
o kibar çevrelerden gizli batakhanelere
yolculuklar, lokantalar, kır gezmeleri
ve sonunda estetik bir
idam belki...
Evet, evet ruhu olmak
bütün bunları sağlayamaz insana.

Doğruysa bu yargı
bu sonuç
bu çıkarsama
neden peki her şeyi bulandırıyor
ertelenen bir konferans
geç kalkan bir otobüs?
Milli şefin treni niçin beyaz?
Ruslar neden yürüyorlar Berlin'e?
Ne saçma! Ne budalaca!

Dört İncil'den Yuhanna'yı
tercih edişim niye?

Ben oysa
herkes gibi
herkesin ortasında
burada, bu istasyonda, bu siyah
paltolu casusun eşliğinde
en okunaklı çehremle bekliyorum
oyundan çıkmıyorum
korkuyorum sıram geçer
biletim yanar diye
önümde bir yığın açalya
bir sürü çarkıfelek
gergin çenekli cesetleriyle
önümde binlerce çiçek
korkuyorum sıra sende
sen de başla ve bitir diyecek.
Yo, hayır
yapamaz bunu, yapmasın bana dünya
söyleyin
aynada iskeletini
görmeye kadar varan kaç
kaç kişi var şunun şurasında?

Gelin

bir pazarlık yapalım sizinle ey insanlar!

Bana kötü

bana terkettiğiniz düşünceleri verin

o vazgeçtiğiniz günler, eski yanlışlarınız

ah, ne aptalmışım dediğiniz zamanlar

onları verin, yakınmalarınızı

artık gülmeye değer bulmadığınız şakalar

ben aştım onları dediğiniz ne varsa

bunda üzülecek ne var dediğiniz neyse onlar

boşa çıkmış çabalar, bozuk niyetleriniz

içinizde kırık dökük, yoksul, yabansı

verin bana

verin taammüden işlediğiniz suçları da.

93

Bedelinde biliyorum size çek

yazmam yakışık almaz

bunca kaybolmuş talan

parayla ölçülür mü ya?

Bakın ben, birçok tuhaf

marifetimin yanı sıra

ilginç ödeme yolları bulabilen biriyim

üstüme yoktur ödeme hususunda

sözün gelişi

üyesi olduğunuz dernek toplantısında

bir söyleve ne dersiniz?

Bir söylev: Büyük İnsanlık İdeali hakkında!

Yahut adınıza bir çekiliş düzenleyebilirim
kazanana vertigolar, nostaljiler
karasevdalar çıkar.

Yapılsın adil pazarlık
yapılsın yapılacaksa
işte koydum işlemeyi düşündüğüm suçları
sizin geçmiş hatalarınız karşısına.
Ne yapsam
döl saçan her rüzgârın
vebası bende kalacak
varsın bende biriksin
durgun suyun sayhası
yumuşatmayı bilen ateş
öğüt sahibi toprak
nasıl olsa geri verecek
benim kılıcımı.

İLK DİZELER DİZİNİ

Ağır ceza reisi duruşmaya girerken	79
Ağzının bir kıvrımından cesaret bularak	72
Altmış sene yaşadım bir tek anım bile yok	17
Başkalarının aşkıyla başlıyor hayatımız	22
Ben halka bakınca gümüş tırnaklı kısıraklar	58
Ben İsmet Özel, şair, kırk yaşında	90
Ben ne büyük bir dalgınlıkla bakmış	75
Benim adım insanların hizasına yazılmıştır	62
Bırakın ince kavak seslerini şehrin içinde	66
Biz şehir ahalisi, Kara Şemsiyeliler	89
Bizim ahşap evimizin kapısı Kastamonu'da	24
Bozkırda yaz akşamları seni seyredirdi	77
Bu vapuru kaçırırsam beni belki de cinnet basar	85
Demirden saġnaklar altında uyur sevdiğim	40
Donyağından yapılmış sabunların	45
Gölünç bir ölümle öldü deniyor	74
Hayatsız kalmıştım. Birden Dürin	25
Hırlıyım, böylece büyüyor baldırlarım	48
İniyorum kulelerinden katil	26
İsa Golgota'ya çıkarken tökezlemeden önce	20
Karanlık sözler yazıyorum hayatım hakkında	61
Köleler gördüm, karavaşlar	64
Kuş damdan düşünce	44
Mevsimlerin bizim âşıklarımız olduklarını	38
Nazlan	21
Sabah şairin üstüne saldırıyor	42
Sana durlanmış kelimeler getireceğim	56

Tozludur saçlarım, saçlarımdan	54
Uç benim boynumun soytarısı	49
Var mıdır nalçaları sevincin	53
West Indies, Kızıl Elma, İtaki, Maçın	87
Yaşamaktan öte özür bulamayınca aşka	68
Yaz günleri beni hatırlamıyor	70
Yüzüme bak	51